



29.08.2010

לנוטעים שלום.

הנדון: נזקי השרב הגדול של אוגוסט מחשבות ומסקנות

מכתבי זה אליכם נכתב לאחר סיור במטעי התפוחים בגולן בהשתתפות שר החקלאות מנכ"ל משרד החקלאות, אנשי המועצה אנשי שה"ם והמגדלים.

בסיור נחשפנו לנזקי מזג האוויר החם במיוחד, ששרר ברוב ימי אוגוסט השנה. הנזקים היו חמורים ברמה שלא הכרנו בעבר ובמטעים רבים מגיעים ל-50% נזק בדרגות שונות ולמעלה מזה. הנזק הנראה לעיין מידית הן מכות שמש ברמות שונות מכתמים חומים ועד הצהבה ושינוי צבע קל בפרי. גם הצבע האדום של הזנים האדומים נשאר חלש ובהיר יותר ובנוסף חלה האטה בגידול הפרי וגודל הפרי המשווק יהיה קטן יותר. הנזקים החיצוניים הנראים לעיין מכומתים על ידי שמאי הקרן לנזקי טבע. השמאים עובדים בשטח וכנראה יידרש גם סיכוב שני על מנת לראות האם הנזק החיצוני הוחמר.

הבעיה המורכבת יותר היא הנזקים הפנימיים שנגרמו לפרי וחלקם לא נראים עדיין לעיין. נזקים אלה יגרמו ללא ספק לקיצור משך האחסון, לבעיות של חוסר אחידות בפרי המאוחסן ולחיי מדף קצרים יותר של הפרי.

בנוסף לכך תידרש עבודה מיון קפדנית ביותר הן בשדה בזמן הקטיפה והן בבתי האריזה על מנת להכניס לאחסון ממושך רק את הפירות המתאימים ביותר, כלומר בנוסף להפסדים שיגרמו מהנזק לפרי תידרש עבודה רבה יותר לכל טונה.

אחת הבעיות שנחשפנו אליה בסיור ובדיון שקדם לו היא שלא כל הנוטעים בטחו את המטעים ברמה הגבוהה האפשרית ומצב זה יגרום להם לפיצוי נמוך ביותר מהקרן.

בהזדמנות זאת אני קורא לכל המגדלים להתייחס לביטוח כאל מרכיב קבוע והכרחי בהוצאות הייצור שלהם ולבטח את המטע בביטוח רשות בדרגה גבוהה מחד ובביטוח הרב סיכוני (ביטוח של פחיתת יבול) לפי יכול ממוצע אמיתי גבוה ולא לפי היבול הנורמטיבי מאידך.

עובדה נוספת שעלתה בדיון היא שהפוליסה של ענף הפירות כולו אינה מתאימה למצבים קיצוניים כפי שקרה באירוע הנוכחי וכפי שקורה לעיתים מזומנות עם מזג האוויר ההפכך שלנו.

אין לנו, ואין גם לשרות המטאורולוגי, תשובה, האם השנה הזאת שהייתה חריגה גם בחורף החם וגם בקיץ הלוחט היא ייחודית, או שזוהו טרנד עולמי שילך ויחמיר ויחייב אותנו להתייחסות שונה לחלוטין לגידול המטעים, אך למרות זאת עלינו להגיב לפי התנאים הנוכחיים ולנסות לנקוט באמצעים שיקטינו את הנזקים ואת התלות הן בביטוח והן בעזרה הממשלתית.

האמצעי היחיד הידוע העומד לרשותנו הוא רשתות צל שעל פי הנראה לעיין כרגע מנעו חלק גדול מנזקי החום והקרינה. יש לבקש ממשרד החקלאות להכיר ברשתות צל במטעי התפוח כהשקעה הזכאית למענק.

יש להקים צוות משותף של המגדלים, אנשי ענף הפירות במועצה, אנשי שה"ם ואנשי ק.ג.ט על מנת להציע שינויים בפוליסות הביטוח של המטעים השונים אשר תתאמה יותר למצבים קיצוניים.

כמו כן על אנשי המקצוע בשה"ם לגבש המלצות לגבי האמצעים שיש לנקוט על מנת להקטין את הנזקים ככל האפשר (כגון סוגי הרשתות, האם נחוצים מבנים או לאו, שיטות השקיה גיזום ועיצוב העץ ועוד).

בפגישה של השר וצוותו עם מגדלי התפוח שהתקיימה לאחר הסיור בבית האריזה "פירות גולן" התייחסו גם המנכ"ל מר יוסי ישי וגם שר החקלאות ח"כ שלום שמחון לנושא הנזקים ברצינות רבה והבטיחו לבחון את האפשרות לסייע לענף מעבר לנזקים שיוכרו על ידי הקרן.

יחד עם זה שניהם הדגישו את החובה החלה על כל נוטע ונוטע לדאוג בעצמו לביטוח ברמה הגבוהה ביותר הכלכלית מבחינתו ואת חובתה של הקרן לנזקי טבע להתאים את הפוליסות לנזקים האמיתיים בשטח.

בשם הנוטעים והארגון אני מברך את שר החקלאות, את המנכ"ל ואת צוות המשרד על תגובתם המהירה והחיובית ועל בואם לסיור ולפגישה עם המגדלים.
 כמו כן אני מודה בשם הנוטעים לראש המועצה האזורית גולן אלי מלכה ולמנכ"ל בראשית שגב ירבעם על היוזמה והארגון של הסיור וכנס המגדלים.

אני חוזר וקורא לכל המגדלים. עשו הכל על מנת לא להזדקק לביטוח, אך יחד עם זה דאגו לביטוח ברמה שתפצה אתכם במקרים של נזק חמור ואמיתי כפי שקרה הפעם.

העתק: שר החקלאות ופיתוח הכפר ח"כ שלום שמחון.
 מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר מר יוסי ישי.
 ראש המועצה האזורית גולן מר אלי מלכה
 מנכ"ל פרי בראשית מר שגב ירבעם.
 יו"ר מועצת ארגון מגדלי פירות מר מרה אוזילובסקי
 יו"ר ענף הפירות מועצת הצמחים מר רני בר נס
 מנהל ענף הפירות מועצת הצמחים מר גדי הורביץ.
 רכזי וועדות חקלאיות במועצות האזוריות.

מאחל לכולכם
 שנה טובה עם פחות נזקי טבע
 מנכ"ל ארגון מגדלי פירות
 אילן אשל